

Antagningspoäng till högskoleutbildningar inom STEM

Siffror från UHR nr: 7

– en publikationsserie baserad på siffror om olika aspekter av den verksamhet som Universitets- och högskolerådet ansvarar för.

Kontaktperson: Jasmine Sparr

ISBN 978-91-7561-151-8

Universitets- och högskolerådet, 2025-11-26

Diarienummer: 4.3.1-00446-2025

uhr.se

Antagningspoäng till högskoleutbildningar inom STEM

- Fyra av fem utbildningsinriktningar som ingår i rapporten har fler sökande nu än tidigare
- I genomsnitt är det relativt höga antagningspoäng till samtliga utbildningsinriktningar
- Kvinnor har i genomsnitt högre meritvärden än män bland antagna till högskoleutbildningar inom STEM

Regeringen presenterade en STEM-strategi den 24 februari 2025. I samband med det inrättades även en STEM-delegation¹ för stärka förutsättningarna för att fler individer ska intressera sig för utbildningar inom STEM (naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap, matematik). Universitets- och högskolerådet (UHR) har bland annat i uppgift att informera om högskolestudier i syfte att individer ska göra väl övervägda studieval. Genom uppdraget stöttar myndigheten blivande studenter, studie- och yrkesvägledare och andra intressenter. På så sätt bidrar UHR till att fler ska intressera sig för STEM-utbildning.

UHR:s information om högskolestudier omfattar bland annat antagningsstatistik som ger en indikation på hur möjligheterna att bli antagen till en utbildning ser ut. Utgångspunkten är meritvärdet (betygssnittet) för den individ som antogs sist av alla antagna, som ofta refereras till som antagningspoäng. Det finns dock ingen samlad bild av hur antagningspoängen ser ut och har utvecklats inom specifika utbildningsområden.

Den här rapporten undersöker vilka antagningspoäng som har varit aktuella för de populäraste högskoleutbildningarna inom STEM åren 2020-2025. Resultatet ska bidra till den samlade kunskapen om vilka som söker utbildning inom STEM – en kännedom som är viktig för att kunna attrahera fler individer till sådana utbildningar.

Vilka högskoleutbildningar ingår i STEM?

I den här rapporten är utgångspunkten för "högskoleutbildningar inom STEM" de program på grundnivå som ingår i utbildningsinriktningarna 4 – Naturvetenskap, matematik och informations- och kommunikationsteknik (IKT) samt 5 – Teknik och tillverkning, enligt svensk utbildningsnomenklatur

¹ U 2025:01/dir. 2025:11

(SUN). Det handlar om utbildningar som leder till yrken som ingenjör, system- och mjukvaruutvecklare eller arkitekt.

De utbildningar som har flest sökande finns inom inriktningarna Datavetenskap och systemvetenskap; Elektronik, datateknik och automation; Industriell ekonomi och organisation; Maskinteknik och verkstadsteknik samt Samhällsbyggnad och arkitektur. Dessa fem inriktningar har haft flest sökande vid första urvalet till varje höstintagning mellan 2020-2025 bland alla högskoleutbildningar inom STEM, så som de är definierade i den här rapporten.

Om söktrycket till utbildningarna har ökat, är det rimligt att antagningspoängen har blivit högre och att konkurrensen därmed har blivit hårdare med tiden.

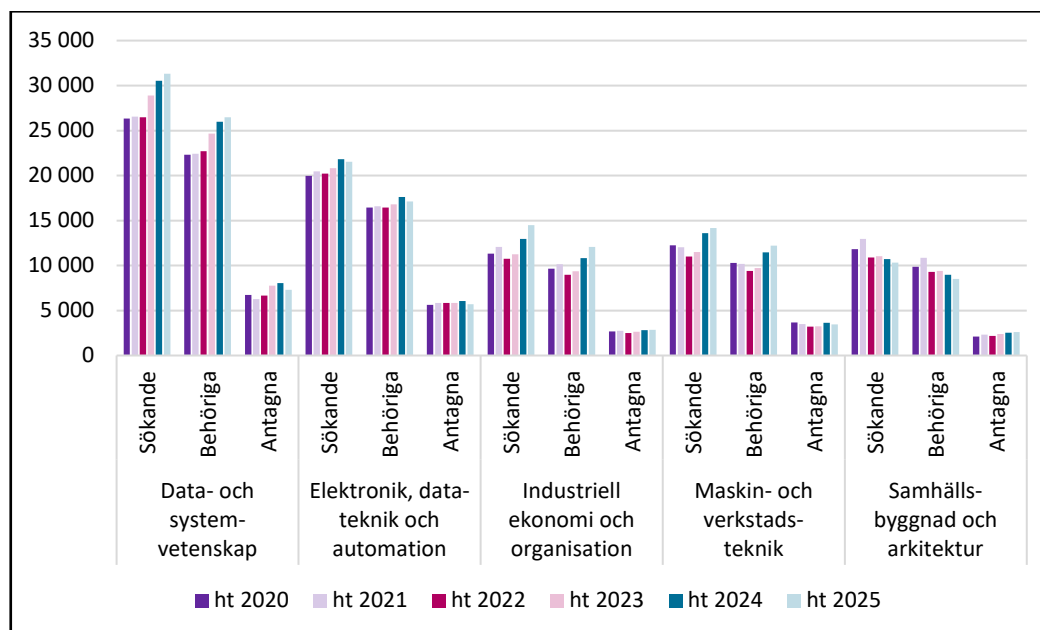
Inom de fem inriktningarna finns det utbildningar som leder till yrkesexamen (arkitekt, civilingenjör, högskoleingenjör, landskapsarkitekt och landskapsingenjör) eller generell kandidatexamen. Det förekommer även utbildningar som leder till högskoleexamen. Vilken examen som utbildningen leder till ger en indikation om vilket yrke som den examinerade förväntas etablera sig inom.

Fler än tidigare söker sig till STEM-utbildning

Under de senaste sex åren har antalet sökande ökat till högskoleutbildningar inom fyra av de fem utvalda utbildningsinriktningarna. Inom tre av de fyra inriktningarna som har fler sökande nu än tidigare, finns fler anmälningalternativ att välja på. Det kan delvis förklara ökningen.

Andelen behöriga sökande är dock densamma alla år: mellan 80-86 procent av de sökande inom respektive inriktning är behöriga. Det är något lägre än andelen behöriga till högskoleutbildningar utanför STEM-området som är omkring 90 procent under samma tidsperiod.

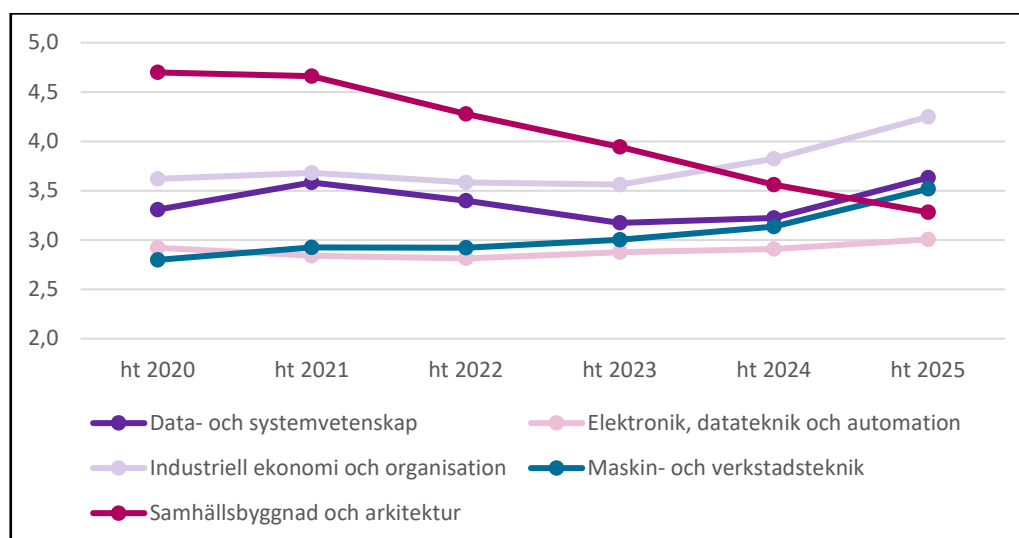
Figur 1. Antal sökande, behöriga sökande och antagna vid urval 1 till programutbildningar inom STEM ht 2020-ht 2025. Uppdelning per utbildningsinriktning

Antalet antagna har legat på ungefär samma nivåer under samtliga sex år. Hur många som blir antagna beror på hur många utbildningsplatser som universitet och högskolor erbjuder.

Antalet utbildningsplatser är inte känt, men även utan den uppgiften går det att skapa sig en uppfattning om hur stort söktrycket är till utbildningar inom STEM och hur det har förändrats över tid. Ett sätt att göra det är att undersöka hur många behöriga sökande det är per antagen.

Figur 2. Antal behöriga sökande per antagen (söktryck) vid urval 1 ht 2020-ht 2025. Uppdelning per utbildningsinriktning

Söktrycket till de inriktningar som ingår här har blivit högre under tidsperioden ht 2020-ht 2025, med undantag för Samhällsbyggnad och arkitektur där söktrycket har sjunkit kraftigt. Antalet utbildningar som

erbjuds inom inriktningen har inte förändrats avsevärt under tidsperioden och kan därför inte vara en ensidig förklaring till det lägre söktrycket.

Bland de fyra inriktningar där söktrycket har höjts syns en större uppgång mellan ht 2024 och ht 2025. Troligtvis beror det främst på ökad kännedom om efterfrågan på arbetskraft inom området. UHR:s senaste rapporter kring antagningsstatistik tyder på att många väljer en utbildning just nu utifrån dess utsikter på arbetsmarknaden.² Dessutom har det senaste året präglats av medial uppmärksamhet kring regeringens STEM-strategi.

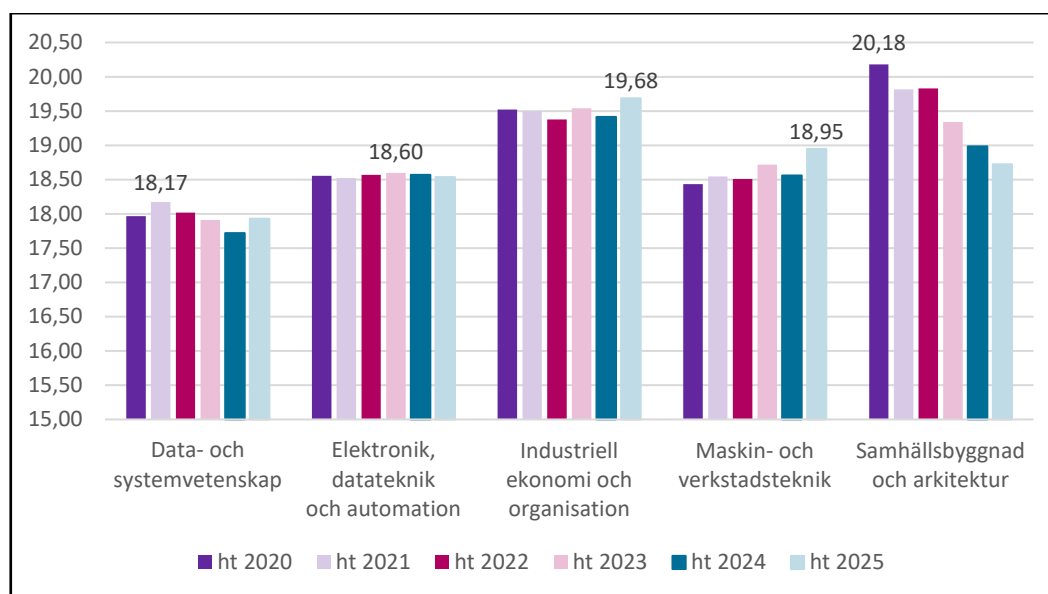
Meritvärden bland antagna till STEM-utbildning

Om söktrycket har höjts är det sannolikt att de antagnas meritvärden har blivit högre. På UHR:s webbplats finns uppgift om meritvärdet för den sökande som fick sista platsen för respektive utbildning i varje urval och urvalsgrupp. Uppgiften kan uppfattas som en tröskel för att få plats på en utbildning, även om det generellt sett inte finns något krav på meritvärde vid antagning till högre utbildning i Sverige.

För att visa på spridningen bland de antagna till utvalda utbildningar inom STEM, är det rimligt att utgå från medelvärdet för samtliga antagnas meritvärden, ett så kallat medelmeritvärde. Det är endast urvalsgruppen BI – urvalsgruppen för sökande med gymnasiebetyg utan kompletteringar – som ingår i analysen eftersom flest blir antagna till de utvalda utbildningsinriktningarna i den urvalsgruppen.

Medelmeritvärdena för de utvalda utbildningsinriktningarna indikerar att de antagna har relativt höga meritvärden (figur 3). Det maximala meritvärdet som går att uppnå är 22,50 inklusive 2,5 meritpoäng.

Figur 3. Medelmeritvärden bland antagna i urvalsgrupp BI, ht 2020-ht 2025. Uppdelning per utbildningsinriktning

² <https://www.uhr.se/studier-och-antagning/analyser-av-antagningsstatistik/>

De enda inriktningar där medelmeritvärdet har blivit högre än i början av tidsperioden är Industriell ekonomi och organisation respektive Maskinteknik och verkstadsteknik. Det är ett förväntat utfall givet ett ökat söktryck.

Övriga utbildningsinriktningar har lägre medelmeritvärden nu än i början av tidsperioden. För Samhällsbyggnad och arkitektur tycks utvecklingen vara logisk med tanke på att söktrycket har minskat.

För Elektronik, datateknik och automation har medelmeritvärdet knappt förändrats över tid, medan medelmeritvärdet för Datavetenskap och systemvetenskap har återhämtat sig ht 2025 efter en gradvis nedgång från ht 2021. Men skillnaderna i medelmeritvärden ht 2020 och ht 2025 är små för båda utbildningsinriktningar.

Skillnad mellan antagna kvinnor och män

Kvinnor är en underrepresenterad grupp i högskoleutbildningar inom STEM.³ Det är också färre kvinnor än män som söker sig till sådana utbildningar, även om antalet har blivit något större med tiden.⁴ När det gäller antagningspoäng till de utvalda utbildningsinriktningarna i rapporten har kvinnor generellt sett högre meritvärden än män.

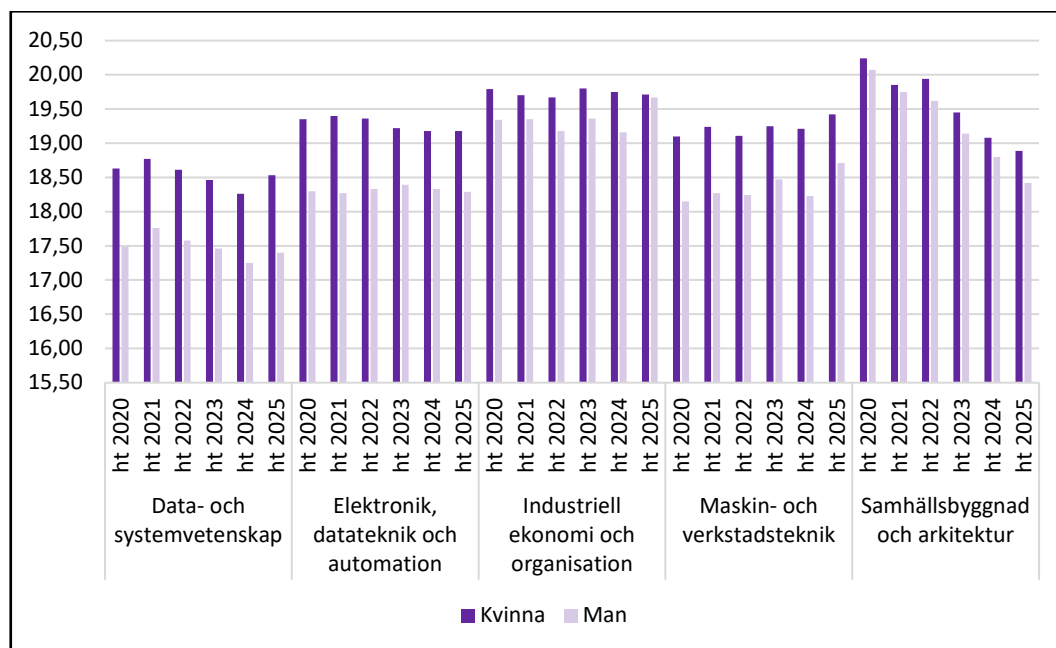
Kvinnornas medelmeritvärden överstiger männens för samtliga år och inriktningar. I regel är också skillnaden i medelmeritvärden mellan antagna kvinnor och män likadan över tid. För Samhällsbyggnad och arkitektur har dock skillnaden i medelmeritvärden mellan könen varierat mer.

När det gäller inriktningen Industriell ekonomi och organisation är skillnaden mellan kvinnors och mäns medelmeritvärden nästintill obefintlig ht 2025. Det återstår att se om det är en tillfällig utjämning av medelmeritvärden.

³ Data från statistikverket Bak- och framgrund som Ladokkonsortiet förvaltar.

⁴ Enligt antagningsstatistik från UHR.

Figur 4. Medelmeritvärden bland antagna i urvalsgrupp BI, ht 2020-ht 2025, per kön och utbildningsinriktning

Oavsett hur skillnaderna i medelmeritvärden har utvecklats över tid är det noterbart att kvinnors medelmeritvärden i regel är högre än männens trots att de är underrepresenterade bland sökande, antagna och registrerade på dessa utbildningar.

Slutsatser

Bland de högskoleutbildningar inom STEM som har störst antal sökande mellan ht 2020 och ht 2025 – Datavetenskap och systemvetenskap; Elektronik, datateknik och automation; Industriell ekonomi och organisation; Maskinteknik och verkstadsteknik samt Samhällsbyggnad och arkitektur – har de antagna relativt höga medelmeritvärden. Medelvärde för respektive inriktning och år tyder på att det är en stor spridning av meritvärden bland de antagna, även om de flesta har meritvärden i den högre delen av betygsskalan.

En granskning från Riksrevisionen visar att studenter som har antagits baserat på sina gymnasiebetyg klarar sina studier bättre ju högre betygsvärden de har.⁵ Utifrån det perspektivet är det positivt för kompetensförsörjningen inom STEM att de som blir antagna till den här typen av högskoleutbildningar har relativt höga meritvärden. En utmaning är dock den låga examensfrekvensen på bland annat civil- och högskoleingenjörsutbildningar.⁶

Kvinnor som blir antagna till en högskoleutbildning inom någon av de utbildningsinriktningar som har studerats i rapporten har i regel högre medelmeritvärden än män. De är dock underrepresenterade bland sökande och antagna till de utbildningsinriktningar som ingår i rapporten. Det kan ses som ytterligare ett argument för att stimulera intresset bland kvinnor för högskoleutbildningar inom STEM.

Att meritvärdena blir högre i takt med ett ökande söktrycket är en indikation på att konkurrensen hårdnar. Det finns sådana tendenser för inriktningarna Industriell ekonomi och organisation respektive Maskinteknik och verkstadsteknik, men de antagnas medelmeritvärden har inte genomgående blivit högre i takt med att söktrycket har blivit större. Det återstår att se hur relationen mellan söktryck och meritvärden utvecklas framöver.

⁵ Riksrevisionen, 'Urval till högskolan – urvalsgrunder, platsfördelning och tillämpning' (RiR 2025:10), publicerad den 8 maj 2025

⁶ Universitetskanslersämbetet, 'Stora skillnader i examensfrekvens mellan olika inriktningar på ingenjörsutbildningarna', publicerad den 22 maj 2025, <https://www.uka.se/om-oss/nyheter/nyhetsartiklar/2025-05-22-stora-skillnader-i-examensfrekvens-mellan-olika-inriktningar-pa-ingenjorsutbildningarna> (Hämtad 2025-11-14)

Utbildning, utbyte och utveckling – för alla som vill vidare

UHR är en myndighet som skapar förutsättningar för att möta behovet av kompetens, nu och i framtiden.

Vi främjar det livslånga lärandet och öppnar dörrar till utbildning, karriär och arbetsliv både i Sverige och internationellt. Vi gör det också enklare att hitta, välja och anmäla sig till en utbildning så att alla som vill vidare får möjlighet att hitta sin plats.

För att lyckas förvaltar och utvecklar vi digitala plattformar och tjänster i samverkan med utbildningssektorn. Vi bidrar även med insikter och rekommendationer som stärker Sverige som kunskapsnation.